2. A field guide to the
SEABIRDS OF BRITAIN AND THE WORLD

Gerald Tuck
Hermann Heinzel

Hoewl het steeds moeilijker wordt om als passagier op een schip mee te varen, bestaat er grote behoefte aan een gids voor zeevogels. tot voor kort kon men, behalve op allerlei lokale gidsen, alleen terugvallen op Alexander's verouderde en zeer karig geïllustreerde "Birds of the Ocean". Na al jaren te zijn aangekondigd is nu eindelijk "A Field Guide to the Seabirds of Britain and the World" verschenen, geschreven door Gerald Tuck en geïllustreerd door Hermann Heinzel (781 vogels in kleur en 138 zwartwit-tekeningen). De titel is ronduit potsierlijk, maar voor hen die eerder Englese gidsen van Europese vogels onder ogen hebben gehad ligt dit in de lijn der verwachtingen. Het boek is bedoeld om zeevogels in het "veld" te herkennen; van de ondersoorten zijn derhalve alleen maar de herkenbare opgenomen, die dan wel evenveel aandacht krijgen als de echte soorten (ze hebben bijvoorbeeld een eigen verspreidingskaartje). Over wat nu soorten en wat ondersoorten zijn bestaan natuurlijk verschillende opvattingen; hier wordt de Fluttering Shearwater beschouwd als ondersoort van de Noordse Pijlstormvogel (waar wel acht subspecies van behandeld worden), en over de Saunder's Tern wordt helemaal niet gesproken.
Voor determinatie zijn de kleurenplaten het belangrijkst. mochten deze op het eerste gezicht wat tegenvallen, dan komt dat doordat we langzamerhand verwend zijn geraakt met vogelboeken waarin nog betere afbeeldingen staan. Hier en daar had het echter wel wat beter gekund; vooral snavels zijn niet overal even goed gelukt: op plaat 37 bijv. heeft meeuw 8 b (White-eyed Gull) een te dunne snavel en op plaat 40 meeuw 1 (Zilvermeeuw) een te dikke. De tekeningen tussen de tekst illustreren het gedrag of het biotoop vaak erg goed, bijv. op p.86 en p.124.
De onderschriften vermelden echter niet altijd de namen van de afgebeelde soorten; bij wijze van voorproefje zou men kunnen trachten deze zelf te vinden. Een verdere hulp bij het determineren is de tekst, waarin vermeld wordt wat wel en wat niet op de afbeeldingen te zien is. Dit gebeurd echter niet steeds even zorgvuldig. Zo wordt van de McCormick's Skua de (relatief niet zeldzame) donkere fase in het geheel niet genoemd, evenmin als het belangrijkste kenmerk van de Thayer's Gull, nl. de vleugelpunten (van boven als bij een zilvermeeuw, dus zwart met witte vlekjes, maar wit van onder). Ook moet men niet proberen aan de hand van deze gids een Mongolian Gull te herkennen. Tuck maakt zich er vaak gemakkelijk van af door te zeggen dat sommige soorten in het veld niet te onderscheiden zijn. Dit mag soms zo zijn, maar het neemt nog niet weg dat hij de (zij het minimale) verschillen in verenkleed had moeten beschrijven. Zo worden bijvoorbeeld alleen de snavels van de diving-petrels als kenmerken gegeven, maar over witte schouderstrepen (wel op plaat 14 afgebeeld voor de Magellan Diving-petrel, maar niet voor de Georgian Diving-petrel, die niet is afgebeeld) wordt niet gesproken, evenmin als over de ondervleugels (deze zijn niet te zien op plaat 14 en ook niet op de illustratie op de binnenzijde van de voorkaft).
Hetzelfde geldt voor de Prions, waarvan ook allean de snavelvormen getekend zijn. Bovendien kloppen de opgegeven maten hier niet mee; de tekeningen lijken me beter !

De tekst beschrijft verder het verspreidingsgebied, dat voor de meeste soorten nog eens op een kaartje is aangegeven. Hier is Tuck misschien teveel afgegaan op ervaringen van de leden van de Royal Naval Birdwatching Society (1000 reizen in 18 jaar) waarvan hij voorzitter is geweest, en ontdekkingen van anderen zijn niet altijd geheel verwerkt: Het overwinteringsgebied van de Thayer's Gull (de westkust van Noord-Amerika) is bijvoorbeeld niet aangegeven. Verder acht de schrijver het niet waarschijnlijk om een McCormick's Skua, wiens broedgebied in Antarctica ligt, aan te treffen op de zeeroutes. Dit geeft te denken dat het van de Grote Jager aangegeven verspreidingsgebied ten westen van Canada (kaart 175) eigenlijk dat van de McCormick's Skua is. als men weet
Het lijkt of Tuck het boek in grote haast geschreven heeft, waardoor nogal wat fouten en slordigheden in de tekst zijn blijven zitten.
Tweemaal achter elkaar worden in verschillende termen de onderschriften bij de verspreidingskaartjes uitgelegd (p.229); Mocha Eiland (76) ligt op de verkeerde plaats (p.230); bij de Swinhoe's Storm-petrel wordt verwezen naar een noot onder Tristram's Storm-petrel waar evenwel niets te vinden is (p.50) en op p.210 staat "note bill" bij de slaty-backed gull om hem te onderscheiden van de afgebeelde jonge zilvermeeuw, maar van het snavelkenmerk (nl. de grotere afmeting) is in de tekst niets te vinden.
Het boek eindigt met een hoofdstuk over zeevogels van Ierland en Groot-Brittanië door John Parslow. Hij neemt biotoop en voorkomen van de 25 in Engeland broedende zeevogels nog eens nauwkeuriger onder de loep aan de hand van zeer gedetailleerde verspreidingskaarten. Tevens worden de beste waarnemingsplaatsen met daar langstrekkende zeevogels nader bekeken.
Ondanks genoemde omissies staat er natuurlijk een boel wèl in de gids. Het moet dan ook in het algemeen niet moeilijk zijn om met behulp van Tuck's boekje zeevogels te determineren (althans niet moeilijker dan landvogels met landvogelgidsen). Bovendien hoeft nu niemand meer met een hele stapel boeken te sjouwen, als hij de grote plas opgaat.

Jowi de Roever.

3. Dutch Birding, tijdschrift van de "Dutch Birding Association". Jaargang 1, nummers 1 en 2-3, 1979.

Door Wim van der Schot.

Voor een bepaalde groep vogelaars is er een lang gekoesterde wens in vervulling gegaan: de uitgave van een tijdschrift met recente gegevens en wetenswaardigheden over, voornamelijk zeldzame, in Nederland en het Westpalearctische gebied voorkomende vogels. Het idee voor een dergelijk tijdschrift bestond al heel lang, maar pas in de loop van 1978 kwam er een eerste aanzet. Een aantal enthousiaste vogelaars besloot een nieuwsbrief te gaan verspreiden en een landelijk telefooncircuit te ontwerpen om zo iedereen die belangstelling voor bijzonderheden heeft, snel op de hoogte te kunnen brengen. Dankzij het succes hiervan werd de Dutch Birding Association opgericht, en er werd besloten een driemaandelijks tijdschrift uit te geven: Dutch Birding.
Onder degenen die vol verwachting naar het nieuwe blad hadden uitgekeken, was er enige teleurstelling na het eerste nummer gelezen te hebben. Het uiterlijk had wat weg van een wat haastig gestencild schoolkrantje, waarin maar weinige en kleine pagina's, enkele matig tot slecht gereproduceerde foto's en talloze andere gevolgen van de toepassing van armoedige drukteehnieken.
Wat de inhoud betreft waren er wel enige interessante stukjes, maar daarin zat helaas soms een hinderlijk pedante toon, of een gebezigde humor die velen van schaamte de tenen zal hebben doen krullen (pag. 3 e.v.).